

Συνέντευξη του Γιώργου Θεοφάνους για το ορατόριο - «Παναγία - Η Μητέρα του Φωτός»

/ Επικαιρότητα

Γιώργος Θεοφάνους, συνθέτης-στιχουργός και συγγραφέας

«Μια προσευχή στην Παναγία με ιερά και θεόπνευστα κείμενα και πολυσυλλεκτική κατανυκτική μουσική...»

Με μian ομολογουμένως τολμηρή για τα θρησκευτικά και εκκλησιαστικά δεδομένα πρωτοβουλία η οποία επιπλέον στηρίζεται στην επιστημονική θεολογική γνώση η Μονή Βατοπαιδίου του Αγίου Ορους, διαμέσου του Ινστιτούτου Άγιος Μάξιμος Ο Γραικός που η ίδια έχει ιδρύσει και σε σύμπραξη με την «Αποστολή» της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, παρουσιάζει την Πέμπτη 7 και την Παρασκευή 8 Φεβρουαρίου στο Μέγαρο Μουσικής το σύγχρονο ορατόριο «Παναγία - Η Μητέρα του Φωτός».

Πρόκειται για μian ιδέα του συνθέτη Γιώργου Θεοφάνους ο οποίος φυσικά υπογράφει την μουσική και θα διευθύνει την συμφωνική ορχήστρα, τα κείμενα έγραψε και επέλεξε η Δέσποινα Γκάτζιου που επίσης σκηνοθέτησε την παράσταση, βασικοί/ές ερμηνευτές/ιες είναι αφενός η μέτζο Ινές Ζήκου και ο βαρύτονος Κύρος

Πατσαλίδης και αφετέρου οι Μανώλης Μητσιάς, Πίτσα Παπαδοπούλου και Πέτρος Γαϊτάνος, ενώ συμμετέχουν πολυμελή χορωδιακά σύνολα καθώς και ενόργανα πλην της ορχήστρας της οποίας τις ενορχηστρώσεις έκανε ο Ντίνος Γεωργούντζος σε μια παράσταση που το σύνολο των συντελεστών της (ερμηνευτών, χορωδών, μουσικών αλλά και ηθοποιών στα θεατρικά μέρη)θα υπερβεί τους διακοσίους πενήντα! Μια αληθινή υπερπαραγωγή δηλαδή όχι όμως με κερδοσκοπικό χαρακτήρα όπως κατά κανόνα συμβαίνει σε τέτοιες αλλά μόνον δοξαστικό και λατρευτικό για τη Θεοτόκο. Για αυτό και η είσοδος σε αμφότερες τις παραστάσεις είναι ελεύθερη αλλά με αναγκαία την προμήθεια δελτίων εισόδου.

Συνομίλησα με τον εμπνευστή, βασικό δημιουργό και συνθέτη της μουσικής του ορατορίου Γιώργο Θεοφάνους για όλα τα στάδια του, από το πώς και γιατί είχε την αρχική ιδέα, το πως αυτή διαμορφώθηκε και εμπλουτίστηκε εντός της Μονής Βατοπαιδίου και με τις συζητήσεις με τους πατέρες της μέχρι την κοπιαστική αλλά και με αληθινή πίστη υλοποίηση της με την συνδρομή ενός ασυνήθιστα μεγάλου για τα δεδομένα της χώρας και της εποχής μας αριθμού συντελεστών.

Η πρώτη ερώτηση ουσιαστικά μεταφέρει μιαν απορία την οποία υποθέτω ότι θα έχουν πολλοί/ές που σας γνωρίζουν ως συνθέτη πολλών επιτυχημένων τραγουδιών, ίσως και από την παρουσία σας ως μέλους της κριτικής επιτροπής σε τηλεοπτικά talent shows. Η σχέση σας με την

Θρησκεία ήταν ανέκαθεν τόσο ισχυρή ή έγινε τέτοια μετά από κάποια χρονική στιγμή, ίσως και ορισμένα γεγονότα στην ζωή σας;

Μεγάλωσα σε μια «απλή» οικογένεια στην Λάρνακα της Κύπρου όπου αυτά που θεωρούμε ίσως σήμερα περίεργα και ακραία ήταν εντελώς δεδομένα. Δεδομένο να μην τρώμε κρέας και γαλακτοκομικά κάθε Τετάρτη και Παρασκευή, δεδομένο να νηστεύουμε πριν τις μεγάλες γιορτές, δεδομένο να πηγαίνουμε στην εκκλησία τις Κυριακές. Κυριολεκτικά γραμμένα στο DNA μου, με τρυφερό βέβαια τρόπο και χωρίς να μου επιβληθεί με το ζόρι. Πέρασα όμως μια δύσκολη εφηβεία όταν έχασα την μητέρα μου στα δέκα έξι και τα έβαλα με τον Θεό γιατί την πήρε μακριά. Μου πήρε πολλά χρόνια για να μπορέσω, εάν μπόρεσα ποτέ, να καταλάβω την Οικονομία του Θεού και γιατί τα πράγματα γίνονται με το θέλημα Του και για κάποιο λόγο. Έτσι από παιδί με τα εξαπτέρυγα βρέθηκα στην απέναντι όχθη. Ήρθε όμως σιγά - σιγά ο καιρός και επέστρεψα στην αγκαλιά Του όταν βρέθηκα με έναν υπέροχο Γέροντα, τον Γέροντα Εφραίμ, να με συμβουλεύει, να με ακούει, να με καθοδηγεί, να μου θυμώνει...όταν χρειάζεται, να χαίρεται με τις χαρές μου και να μου δίνει κουράγιο στις λύπες μου. Έτσι η σχέση μου με τον Χριστό και την Εκκλησία έγινε και γίνεται πιο δυνατή κάθε μέρα.

Αντίστοιχα έχετε κάποιαν ιδιαίτερη σχέση με την Μονή Βατοπαιδίου που δεν έχετε με άλλα μοναστήρια του Αγίου Όρους ή και άλλων περιοχών της Ελλάδας ή και της Κύπρου και, αν ναι, γιατί;

Αγαπημένοι φίλοι, ακόμα και συμμαθητές όπως ο πατήρ Τιμόθεος, ο πατήρ Ευθύμιος και ο πατήρ Ευδόκιμος με τον οποίο ήμασταν διπλανοί στο θρανίο από πολύ μικροί αλλά και άλλοι πατέρες που βρίσκονται στο Βατοπαίδι ήταν η αφορμή να βρεθώ εκεί. Στη συνέχεια πήρα τα παιδιά μου κοντά τους, τα αγόρια μου αλλά ακόμα και τα κορίτσια μου τους συναντούν όταν κατεβαίνουν κάποιες φορές στην Αθήνα. Τώρα ο φίλος μου πατήρ Ευδόκιμος έγινε φίλος και των παιδιών μου και αυτό με χαροποιεί πάρα πολύ.

Πώς προέκυψε η δημιουργία του ορατορίου; Θέλατε για πολύ καιρό να το κάνετε και η Δέσποινα Γκάτζιου σας έδωσε τη δυνατότητα να έχετε το λιμπρέτο που χρειαζόσασταν ή αντίστροφα εκείνη είχε την ιδέα και το λιμπρέτο και σας πρότεινε να γράψετε την μουσική για αυτό;

Είπα στον Γέροντα Εφραίμ την ιδέα που είχα για να γραφτεί ένα ορατόριο, μια παράσταση για την Παναγία που να περιέχει μουσικές ποικίλες, όπως ακριβώς είναι και το κοινό και η σχέση του με την Παναγία, άλλος την σκέφτεται σαν μάνα, άλλος σαν αδελφή, άλλος σαν μεσίτρια και άλλος ως συμπαραστάτρια. Έμπνευση αλλά και θεματικό υλικό ήταν τα ποιήματα τα οποία ανακάλυψα - με την βοήθεια

άλλων πατέρων της Μονής και κυρίως του πατρός Αδριανού - που έγραψαν πατέρες οι οποίοι έζησαν στο Άγιο Όρος, ποιήματα του Γέροντα Ιωσήφ του Ησυχαστού, του Γέροντα Ιωσήφ του Βατοπαιδινού τον οποίο είχα την μεγάλη τύχη να γνωρίσω προσωπικά, ποιήματα άλλων πατέρων όπως του Θεοκλήτου του Διονυσιάτου ή του Πέτρου του Γρηγοριάτου. Στη συνέχεια βρέθηκαν και άλλα ποιήματα από την Δέσποινα Γκάτζιου η οποία έγραψε πανέμορφα κείμενα για να συνδεθούν οι κυριότερες στιγμές της ζωής της Παναγίας, η Αμωμος Σύλληψη, τα Εισόδια, ο Ευαγγελισμός, η Γέννηση του Χριστού και τα Πάθη Του καθώς και η Κοίμησή Της. Μετά θελήσαμε να παρουσιάσουμε τις επτά θαυματουργές εικόνες που βρίσκονται στο μοναστήρι καθώς και την Αγία Ζώνη της Παναγίας. Με απλό τρόπο η Δέσποινα Γκάτζιου κατάφερε να αφηγηθεί την ιστορία κάθε εικόνας ξεχωριστά μέσα από την φωνή και το βλέμμα ενός αγοριού που επισκέπτεται την Μονή με τον πατέρα του.

Γιατί αλήθεια ορατόριο; Δεν θα μπορούσατε να συνθέσετε με το ίδιο θέμα έναν κύκλο τραγουδιών ή ακόμα και ένα ορχηστρικό έργο, πιθανόν και μικρότερης διάρκειας;

Είναι ένα σύγχρονο ορατόριο που σίγουρα δεν έχει την κλασική φόρμα όπως την γνωρίζουμε. Το κείμενο αλλά και η μελοποιημένη και μη ποίηση που εμπεριέχει και αναφέρεται στα Θεία το καθιστά αυτόματα ορατόριο αλλά με μεγάλες διαφορές από την κλασική μορφή του ιδιώματος. Αναμφίβολα επίσης η σκηνική δράση το κάνει πιο σύγχρονο. Μπήκα πολλές φορές στον πειρασμό και την αμφιβολία για το πώς να χαρακτηρίσω το έργο τα τελευταία τρία χρόνια που το ετοιμάζω. Κάποτε

μου φαινόταν όπερα, κάποτε ορατόριο, κάποτε μια απλή μουσική παράσταση. Καταλήγω ότι δεν είναι παρά μια προσευχή προς την Παναγία, την Μητέρα του Φωτός, φράση από ποίημα του Γέροντα Μωυσή η οποία έδωσε και τον τίτλο στο έργο.

Ακολουθήσατε ακριβώς την φόρμα του ορατορίου όπως έχει παραδοθεί από τους μεγάλους κλασικούς συνθέτες ή το προσαρμόσατε καταρχήν στην εποχή μας και στη συνέχεια στον τρόπο γραφής σας αλλά και στην ψυχοσύνθεση σας; Χρησιμοποιήσατε και ενσωματώσατε στοιχεία και από άλλα ιδιώματα πλην της κλασικής μουσικής και από ποια;

Όπως προανέφερα το έργο είναι ποικίλο μουσικά, όπως και το κοινό. Στόχος μου είναι να απευθυνθώ σε όλη αυτή την ποικιλία θεατών, όχι μόνο των ορθοδόξων που ομιλούν την ελληνική γλώσσα αλλά και όποιου «περίεργου» θεατή ή ακροατή. Λέγοντας περίεργου εννοώ οποιονδήποτε έχει την περιέργεια να ακούσει, να αφηθεί, να νιώσει την Παναγία είτε στις παραστάσεις που θα πραγματοποιηθούν στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών είτε αλλού στην Ελλάδα ή το εξωτερικό όπου θα ταξιδέψει το έργο.

Για ποιο λόγο υπάρχουν τόσα οργανικά και κυρίως φωνητικά σύνολα και όχι ένα από το καθένα όπως στα περισσότερα αυθεντικά ορατόρια; Θέλατε το έργο να έχει ένα καλώς εννοούμενο μεγαλείο, μουσικό και ηχητικό όγκο ή κάτι άλλο σας οδήγησε σε αυτή την επιλογή;

Ο συνδυασμός των κλασικών/δυτικών οργάνων μιας συμφωνικής ορχήστρας με παραδοσιακά/λαϊκά σύνολα με βυζαντινό χρώμα αλλά και φωνών, από παιδιών πέντε ετώνμέχρι και ηλικιωμένων χορωδών, προσφέρει μια ηχοχρωματική παλέτα που δύσκολα μπορεί να διαθέτει ένα μεμονωμένο σύνολο. Επίσης οι σολίστ, κλασικοί, λόγιοι, λαϊκοί ακόμα και παραδοσιακοί, έρχονται να προσθέσουν ο καθένας το λιθαράκι του σε αυτό το οικοδόμημα. Η μεγάλη εμπειρία του Πέτρου Γάλλια στην κίνηση και της Άσης Δημητροπούλου στα κουστούμια και τα σκηνικά είναι επίσης χρήσιμοι και απαραίτητοι αρωγοί σε αυτή την προσπάθεια.

Ξαφνιάζει το γεγονός ότι την συμφωνική ορχήστρα θα διευθύνετε ο ίδιος, κάτι που αν δεν απατώμαι θα το κάνετε για πρώτη φορά. Δεν θα μπορούσε να το αναλάβει ένας από τους τόσους καταξιωμένους, ακόμα και διεθνώς, Έλληνες ή και Κύπριους μαέστρους;

Δεν το κάνω για πρώτη φορά. Αυτό ήταν άλλωστε το αντικείμενο των σπουδών μου στην Αμερική, ενορχήστρωση και διεύθυνση ορχήστρας, μάλιστα στα φεστιβάλ της Eurovision στα οποία συμμετείχα πέντε φορές ως μαέστρος έχω από

το 1992 την πρωτιά του νεότερου διευθυντή ορχήστρας, ήμουν μόλις είκοσι τεσσάρων ετών. Έκτοτε συμμετείχα αρκετές φορές και στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης όπου επίσης διηύθυνα την ορχήστρα. Αποφάσισα να επικεντρωθώ επαγγελματικά στη σύνθεση τραγουδιών αλλά βέβαια θέλω να διευθύνω και ορχήστρες όταν μου δίνεται η ευκαιρία. Το 2008 στο Ηρώδειο αλλά και στα τείχη της Λευκωσίας διηύθυνα την Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου σε ένα άλλο μεγάλο έργο μου με τίτλο Τραγουδώ Το Νησί Μου και το οποίο αποτελείτο από μελοποιημένα ποιήματα Κυπρίων ποιητών από τον έβδομο π.Χ. αιώνα ως σήμερα.

Και αν εμπιστευθήκατε τον εαυτό σας για την διεύθυνση της ορχήστρας δεν θα ήταν πολύ πιο φυσιολογικό να το κάνετε και για την ενορχήστρωση του έργου σας; Για ποιους λόγους επιλέξατε συγκεκριμένα τον βασικό ενορχηστρωτή και εκείνους που ενορχήστρωσαν δυο - τρία σημεία του έργου;

Παλαιότερα τα έκανα όλα μόνος μου και δεν θα κρύψω ότι πολλές φορές αυτό το έβλεπα σαν «μουσική μοναξιά». Πάντως το να αναθέτει ένας συνθέτης σε άλλους να ενορχηστρώνουν έργα του είναι κάτι που γίνεται πολύ συχνά, εγώ μάλιστα το κάνω τα τελευταία χρόνια και στα τραγούδια που γράφω. Έχω αξιόλογους συνεργάτες που εμπιστεύομαι και θαυμάζω την γραφή τους και προσπαθώ να ακούσω καινούργια πράγματα, άλλων ίσως σχολών ή γενεών από την δική μου. Είμαι ανοιχτός μουσικά, μπορεί να φαίνομαι - ίσως λόγω της τηλεοπτικής παρουσίας μου - διαφορετικός, ο αυστηρός κριτής κ.λπ. αλλά πραγματικά πιστεύω στην συνεργασία και την ομαδική εργασία. Για αυτό και προσκάλεσα τόσους άλλους και άλλες για να ολοκληρώσουμε το έργο μαζί.

Εχοντας ήδη προβλέψει δύο λυρικές φωνές, ενός βαρύτονου και μιας μεσοφώνου, γιατί χρειαζόσασταν και λαϊκές και όχι άλλες τρεις λυρικές για παράδειγμα;

Οι ανάγκες των ποιημάτων που μελοποίησα το υπέδειξαν, δεν γίνονται με προγραμματισμό αυτά. Έτσι ένιωσα όταν διάβασα το ποίημα του πατέρα Ιωσήφ ότι θα γινόταν μια ωραία άρια που θα μπορούσε να ερμηνεύσει θαυμάσια η Ινές Ζήκου ή ότι ένα δοξαστικό θέμα θα έπρεπε να ακουστεί από την φωνή του Κύρου Πατσαλίδη, όπως αντίστοιχα όταν διάβασα το ποίημα του Κώστα Βάρναλη «Οι Πόνοι Της Παναγίας» μου ήρθε στο νου μια λαϊκή τραγουδίστρια και μάνα με «εμπειρία ζωής» ή «άκουσα» ένα παιδί δέκα πέντε ετών να ερμηνεύει ένα ποίημα του Γέροντα Μωϋσή. Σε άλλα σημεία του έργου είχα την ανάγκη παιδικών φωνών και έτσι συνεργάστηκα με το εξαιρετικό μουσικό σχολείο Ιλίου και με τις χορωδίες της Χρυσούλας Τσιμούρη ενώ στα πιο βυζαντινά μέρη με την Ελληνική Βυζαντινή Χορωδία υπό την διεύθυνση του Γιώργου Κωνσταντίνου.

Το να γράψετε αυτό το έργο προφανώς ήταν επιθυμία, ίσως και ανάγκη σας αλλά πιστεύετε ότι υπήρχε άλλος τρόπος για να παρουσιαστεί ποτέ ζωντανά αν δεν αναλάμβανε την παραγωγή η Μονή Βατοπαιδίου;

Η πρόνοια της Παναγίας με έφερε στο Περιβόλι της όπου ο Γέροντας μου αλλά και οι αγαπημένοι πατέρες αγκάλιασαν την ιδέα μου και αυτό έχει την μεγαλύτερη σημασία για εμένα. Ήθελαν και εκείνοι να κάνουν μία παραγωγή για το ευρύ κοινό με θέμα την Αγία Ζώνη και τις επτά θαυματουργές εικόνες της Παναγίας που φυλάσσονται στην Μονή Βατοπαιδίου, την μοναδική στον κόσμο στην οποία

υπάρχουν τόσες θαυματουργές εικόνες της Παναγίας και επίσης η Αγία Ζώνη. Ο χώρος εκεί είναι ιδιαίτερα Θεομητορικός, νιώθεις την παρουσία της Παναγίας στο Βατοπαίδι! Όταν ο πατήρ Θεοφάνης μου έδειξε τους ύμνους για την Παναγία, όταν ο πατήρ Πορφύριος μου έδειξε τις τοιχογραφίες και τις εικόνες της Παναγίας, όταν το ταξίδι μας με την κάμερα μας έφερε στο σπίτι όπου γεννήθηκε η Παναγία, εκεί που μεγάλωσε, βίωσε με πόνο τα πάθη του Υιού της και κοιμήθηκε ένιωσα ότι ερχόμουν σε αληθινή επαφή μαζί της. Όλο αυτό το πρωτότυπο κινηματογραφημένο υλικό θα προβληθεί παράλληλα με τις μελωδίες και τους ύμνους του σύγχρονου ορατορίου μας.

Τέλος, εκτός φυσικά από την θρησκευτική αξία και σημασία του ορατορίου, θα λέγατε ότι όσοι και όσες παρακολουθήσουν τις δύο συναυλίες έχουν να αποκομίσουν και από πλευράς αισθητικής και καθαρά μουσικής απόλαυσης;

Από κάθε παράσταση μπορεί κάποιος να αποκομίσει λίγα ή πολλά, να πάρει την αίσθηση χωρίς να καταλάβει ίσως τα λόγια, τους ύμνους ή ό,τι άλλο ακούσει και δει. Μπορεί να του αρέσει κάτι πολύ και κάτι άλλο λιγότερο, σίγουρα όμως θα νιώσει την μεγάλη αγκαλιά της Παναγίας, της Μάνας μας. Όπως λέει και ο Γέροντας Ιωσήφ ο Βατοπαιδινός σε ένα βίντεο που θα προβληθεί στην παράσταση «εμείς έχουμε την Παναγία, δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα»!

Υπεύθυνη για τα πρωτότυπα πεζά και για την επιλογή των εμμέτρων κειμένων του ορατορίου και επίσης για την σκηνοθεσία που πολλά, τόσο για το θρησκευτικό/νοηματικό όσο και για το αισθητικό σκέλος του

Θέλατε να γράψετε αυτό το λιμπρέτο (και στη συνέχεια να σκηνοθετήσετε το έργο) από πριν ή το έναυσμα ήταν η πρόταση του Γιώργου Θεοφάνους;

Η πρόταση μου έγινε από τον Γιώργο Θεοφάνους καθ' υπόδειξη του Γιώργου Τσιάκκα, κοινού μας φίλου και πνευματικού αδελφού μου ο οποίος μάλιστα είχε αρχίσει να γράφει τη δική του εκδοχή κειμένων για την παράσταση. Από την πρώτη στιγμή και χωρίς δεύτερη σκέψη ενεργοποιήθηκε μέσα μου η προσωπική μου αίσθηση για την Παναγία, αυτή που φέρω μέσα μου από μικρό παιδί και στην πραγματικότητα με έχει καθορίσει. Είναι η μάνα, η δική μου μάνα, είναι ο τρυφερός κόρφος, η απόλυτη ζεστασιά, το στήριγμα, η εμφύχωση, το καμάρι στην αξιοσύνη μου και το γλυκό της μάλωμα στα παραπτώματά μου, ποτέ τιμωρητική, πάντα λιγόλογη και πάντα εκεί. Είναι η Παναγία, έτσι όπως την κουβαλούσαν μέσα τους η προγιαγιά μου, η Θεοφάνη, η οποία μετέτρεπε όλα της τα βάσανα σε καλοσύνη και αγάπη, η μοναχή κόρη της, η θεία Χριστοφόρα που μας έμαθε ότι ο Θεός δεν τιμωρεί, μόνον αγαπάει και πως όταν κάνουμε κάποιο λάθος

προστρέχουμε στην Παναγία, τη Μάνα Του Χριστού και της ζητάμε να μας βοηθήσει να το διορθώσουμε και Εκείνη πάντα βρίσκει τον τρόπο να το κάνει! Έτσι λοιπόν αφέθηκα στην αυτόματη ανάκληση όλων αυτών των συναισθημάτων της παιδικής ηλικίας τα οποία με οδήγησαν στον συγκεκριμένο τρόπο γραφής. Σημαντικό επίσης ρόλο έπαιξε η καταγωγή μου από την Επίδαυρο και οι σπουδές μου στην αρχαία τραγωδία. Η τραγωδία και το Θείο δράμα είναι άρρηκτα δεμένες μεταξύ τους και μάλιστα με όρους καθημερινότητας, παράδοσης και κουλτούρας. Όλα αυτά εντάσσονται πολύ διακριτικά στην παράσταση.

Είχατε πάντα μιαν ιδιαίτερη σχέση με το πρόσωπο της Παναγίας ή έστω την αναπτύξατε από τη στιγμή που αρχίσατε την σύνθεση/συγγραφή του λιμπρέτου;

Τα κείμενα που έγραψα δεν είναι λιμπρέτο, δεν είναι έμμετρα. Είναι καθημερινός λόγος, γεμάτος απορία και περιέργεια αναζήτησης του προσώπου της Παναγίας μέσα από τη φωνή ενός μικρού παιδιού και του νεαρού πατέρα του. Η μεγάλη μου έννοια ήταν όλος αυτός ο απλοϊκός λόγος να έχει θεολογική εγκυρότητα και να μην κάνω κανένα σοβαρό λάθος. Γι' αυτό άρχισα να μελετώ καθημερινά τα πατερικά κείμενα και να επαληθεύω κατά κάποιον τρόπο τα δικά μου και βεβαίως τον τελικό λόγο είχαν οι πατέρες της Μονής.

Κάποιοι μπορεί να εκπλαγούν βλέποντας ότι δίπλα στους ύμνους Αγιορειτών μοναχών συμπεριλάβατε και ποιήματα γνωστών ποιητών που μάλιστα ορισμένοι, για παράδειγμα ο Βάρναλης, δεν πίστευαν. Με ποια κριτήρια τα επιλέξατε, σε συνάρτηση ίσως και με το ποιος έχει γράψει καθένα;

Στο ερώτημά σας για το Βάρναλη η απάντηση είναι μία, «Ουκ υμείς εστέ οι λαλούντες αλλά το Πνεύμα το εν υμίν το Άγιον». Δεν επέλεξε ο Βάρναλης να γράψει αυτό το αριστούργημα, επελέγη να είναι το δοχείο χάριτος που θα το χωρέσει. Αυτό συμβαίνει πάντα με τον λόγο του Θεού και τους εκφραστές του, Εκείνος ξέρει ποιον και γιατί διαλέγει. Για αυτό πολλές φορές βλέπουμε πιστούς να δημιουργούν ασημαντα και αδιάφορα έργα ενώ αντίθετα φανατικά άθεοι παραδίδουν συγκλονιστικά και έμπλεα του λόγου και της σοφίας του Θεού έργα. Πόσο δύσκολο αλήθεια είναι να συλλάβουμε με την πεπερασμένη διάνοια μας την Θεία Οικονομία...

Κάνω λάθος ή η παρουσία και ηθοποιών εκτός των ερμηνευτών/ιών στο έργο έχει σαν σκοπό να αναδείξει και το ανθρώπινο πρόσωπο της Παναγίας εκτός από εκείνο της μητέρας του Χριστού;

Οι ηθοποιοί στην παράσταση είναι διάκονοι, ένα είδος αγγέλων της καθημερινότητας που κυριολεκτικά διακονούν τον στόχο της παράστασης με απλή, καθαρή και ιερή πρακτικότητα, τίποτα άλλο εκτός από αυτό. Το ανθρώπινο πρόσωπο της Παναγίας αναδεικνύεται μέσα από τον σχολιασμό του παιδιού και του πατέρα του.

Τα υπόλοιπα, όποιοι και όποιες ενδιαφέρονται, μπορούν να τα δουν, να τα ακούσουν, πιθανόν και να τα βιώσουν διά ζώσης στο Μέγαρο Μουσικής...

Συνέντευξη στον Θάνο Μαντζάνα, Κριτικό μουσικής, δημοσιογράφο, συγγραφέα

Πηγή: www.huffingtonpost.gr

<http://bit.ly/2GqXCiy>